

ÖMKA, v. a. 1. Känna medlidande med, beklaga. *Jag ö-r honom.* — *Ö. sig*, v. r. *Ö. sig öfver*, på ett verksamt sätt visa någon sitt medlidande, hafva medlidande med, förbarma sig öfver.

ÖMKAN, f. sing. indef. Se *Medlidande*. *Anse med ö., ömka.*

ÖMKANSVÄRD, a. 2. Som förtjenar ömkan, medlidande.

ÖMKEDELIG ell. **ÖMKLIG**, a. 2. (uttalas i dagligt tal: y'ngkligg) 1) Som väcker ömkan, medlidande; högst beklaglig, jemmerlig. *En ö. syn, anblick. Ö. ton. En ö. historia. Det är ö-t med oss människor. Det är just ö-t att höra honom. Det är ö-t att se, huru...* — 2) Högst dålig, usel. *Ö-t arbete. Ö. bok.*

ÖMKLIGEN, adv. Se *Ömkligt. Ö. omkomma.*

ÖMKLIGHET, f. 3. (uttalas i allmänhet: y'ngkligghet) 1) Ömklig beskaffenhet. *Ö-en af denna syn rödde henne.* — 2) Uselhet, jemmerlighet. *Ell. arbetes ö. Hvilken ö!*

ÖMKLIGT, adv. (uttalas i allmänhet: y'ngkligt) På ett ömkligt, jemmerligt, uselt sätt. *Blicka, tala ö. Han skrifver, sjunger ö.*

ÖMKRYGG, m. 2. (fam.; uttalas i allmänhet: y'ngkrygg) Stackare.

ÖMKYLA, f. sing. Ömhet i en kroppsdel till följe af svår köld.

ÖMKYLA SIG, v. r. 2. Ådraga sig ömkyla. — *Ömkylt*, part. o. adj. Som lider af ömkyla. *Hafva ö-a fingrar, fötter.*

ÖMMA, v. n. 1. 1) Kännas öm, smärta vid vidröring. *Foten ö-r. Tänderna ö. Såret ö-r.* — 2) (fig.) a) Förorsaka saknad, sorg. *Den förlusten ö-r ännu.* — b) Erfara en känsla af obehag, sorg, saknad, medlidande. *Ö. vid en utgift, en förlust. Ö. för någon, för ens öde.* — v. a. o. *impers.* Väcka medlidande; smärta. *Hans olycka ö-r mig. Det ö-r mig om honom, det gör mig ondt om honom. Det ö-r mig att ej kunna hjälpa dem.* — *Ö-nde*, part. pres. o. adj. 1) Som ömmar. *Ett ö. sår. En ö. fot.* — 2) Som förtjenar medlidande. *Ö. omständigheter.*

ÖMMANDE, n. 4. 1) Förhållandet att en kroppsdel kännes öm. *Fotens ö.* — 2) (fig.) Medlidande, deltagande. *Ö. för likars vd.*

ÖMNIG, m. fl., se *Ymnig*, &c.

ÖMSA, v. a. o. n. 1. (ursprungligen *Ymsa*) Byta om. *Ö. kläder. Ö. skjorta. Ö. vatten på fisken. Ö. med hvarandra. Ö. under ett barn*, byta om blöja för det. *Ö. om*, vechselvis göra något, vexla om, t. ex: *Ö. om att vaka, vaka vechselvis.* — *Ömsande*, n. 4. o. *Ömsning*, f. 2.

ÖMSE, ö'mmse, adj. oböjl. Både den ena och andra. *På ö. sidor*, på begge s. *Taga mutor på ö. händer*, af beggedera parten.

ÖMSESIDIG, a. 2. Som är, finnes, sker på, utgår ifrån ömse sidor. *Ö. kärlek, aktning.* — *Syn. Reciprok.*

ÖMSESIDIGHET, f. 3. Egenskapen att vara ömsesidig. — *Syn. Reciprocitet.*

ÖMSESIDIGT, adv. Lika å ömse sidor. — *Syn. Reciprokt.*

ÖMSVEIS, adv. Se *Ömsom*.

ÖMSINT, a. 1. Som har ett ömt sinne, ömt hjerta.

ÖMSINTHET, f. 3. Ömt sinne, ömt hjerta.

ÖMSKINNAD, a. 2. Som har ömtåligt skinn.

ÖMSOM, ö'mmsåmm, adv. Vechselvis. *Ö. glad, ö. sorgsen. Ö. en, ö. en annan.* — *Syn. Än — ä n.*

ÖMT, adv. På ett ömt sätt: a) Med innerlig kärlek. *Ö. älska någon.* — b) Djupt i själen, innerligen. *Ö. rörd.* På det ömmaste rörd.

ÖMTÄLIG, a. 2. 1) (i fysisk mening) a) Mycket känslig för yttre inverkan. *Hästen är ö. för sporrer. Lika ö. för köld och värme. Han är ö. om armen.* — b) Säges äfven om den, som i sitt tycke öfverdrifvet förstorar hvarje liten kroppslig smärta. *Han är ö. för minsta känning af smärta.* — 2) a) (fig.) I hög grad känslig för allt, som gör ett obehagligt intryck på sinnet. *Han är mycket ö., tål ej att man på minsta vis yttrar eller gör något, som kan stöta honom. Ö. om sin ära, om sitt rykte, om sin heder*, mycket känslig i allt som angår äran, &c. — b) (om sak) Kinkig. *En ö. sak, fråga.*

ÖMTÄLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara ömtålig; ömtålig beskaffenhet. *Jfr. Ömtålig.*

ÖMTÄLIGT, adv. På ett ömtåligt sätt, med ömtålighet.

ÖMTÄND, a. 2. Hvars tänder äro ömma. *Man blir ö. af att äta bär.* — *Ömtändhet*, f. 3.

ÖNSKA, v. a. 1. 1) Inom sig vilja, gerna se, åstunda, att man sjelf eller någon annan erhåller något, att något kommer att inträffa eller skulle hafva skett. *Hvad ö-r ni? Jag ö-r litet dricka. Ö. sig en förbättrad helsa. Ö. en allt godt. Ö. ens välgång. Ö. en ondt ell. ö. ondt öfver någon. Hafva allt hvad man kan (vill) ö. Ö., att något inträffar. Jag ö-r till Gud, att det måtte ske. Jag ville ö., att det vore ojjordt. Jag ö-de se honom.* — 2) Genom ord uttrycka en sådan vilja, åstundan, med afseende på något, som rörer en annan persons förhållanden, omständigheter. *Jag ö-r er lyckosam resa. Ö. någon lycka. Ö. någon god morgon, god natt.*

ÖNSKAN, f. sing. indef. Åstundan, att något kommer att inträffa eller skulle hafva skett. *Min enda ö. är, att kunna uppfylla er ö. Vinna, ernä sin ö. Få sin ö. fram. Gå ens ö. till mötes. Göra efter ens ö. Det går honom allt efter ö. Det afgjordes efter min ö.*

ÖNSKANSVÄRD, a. 2. Se *Önsklig*.

ÖNSKEBARN, n. 3. Så kallas föräldrars barn, då de endast hafva en son och en dotter.

ÖNSKELIG ell. **ÖNSKLIG**, a. 2. Som förtjenar att önskas, eller bör önskas. *Ö. vind. Ö. helsa. Bringa en sak till ö-t slut. Det vore ö-t, att vi kunde hjälpa dem.* — *Syn. Önskansvärd, Önskvärd.*

ÖNSKNING, f. 2. Se *Önskan*. Brukas mest i plural. *Man kan icke begära att få alla sina ö-ar uppfyllda.* — Bildar sammansättningarna *Välönskning, Lyckönskning.*

ÖNSKVÄRD, a. 2. Se *Önsklig*.

ÖPPEN, a. 2. neutr. — *et*, pl. *öppna*. 1) Ej stängd, ej tillsluten. *Ö. dörr. Öppna fönster. Sofva med öppna ögon. Ö. bok*, uppslagen. *Ell. ö-et sår*, ej läkt. *Ett sår, som går ö-et*, ej vill läka igen, ständigt flyter. *Ö. vaxel*, ej förseglad. *Ö-et bref*, ej försegladt; äfv. patent. (Fig.) *Emot-taga med öppna armar*, med alla tecken till vänskap. — 2) Blottad, obetäckt. *Med ö-et bröst. Ö-et fartyg*, odäckadt. *Ö-et land*, ej skogbeväxt eller bergigt; äfv. utan fästningar eller andra befästade orter. (Fig.) *Det ligger ö-et för allas ögon*, är alldeles klart. — 3) Oförsvarad, obefästad, ej skyddad. *En ö. stad, ort. Huset ligger ö-et för alla vindar.* (Sjöt.) *Ö. redd*, ankarsättning under land, som är obeskyddad emot vind och vågor. *Gifva ö-et hugg på sig*, se *Hugg*.